

COLLEGE VAN EXPERTS OPENT OOK PERSPECTIEVEN

De kritiek op de nieuwe rol van de Vlaams Bouwmeester is **GIDEON BOIE** toch wat te eenzijdig. Bouwmeester versus bouwmarkt? Neen, zo eenvoudig is het niet. Bovendien biedt het regeerakkoord nog heel wat perspectieven.

De Bouwmeester en de onheilsprofeten

GIDEON BOIE

Wie? Leidt onderzoeksbureau Bavo en is docent aan Faculteit Architectuur KU Leuven (Luca).

Wat? De inkanteling van de Bouwmeester in het departement Ruimtelijke Ordening is een goede zaak als het ook gebeurt in andere departementen als Wonen, Milieu of Landbouw.

Iedereen lijkt het er roerend over eens dat de Vlaamse architectuur zonder de Bouwmeester overgeleverd is aan de wetten van de markt en de willekeur van het politieke bedrijf. Christophe Van Gerrewey ging zelfs zo ver om het einde van de architectuur als zodanig te verkondigen (*DS 26 juli*). De onheilsprofetie mag ons niet verblinden voor de openingen die het regeerakkoord wel degelijk biedt naar een ambitieuze doorstart van de Vlaams Bouwmeester. De eenvoudige voorstelling van bouwmeester versus bouwmarkt doet sowieso afbreuk aan de realiteit en lijkt een gemakkelijke omkering van de positie die de N-VA wordt toegedicht. De Vlaams Bouwmeester heeft altijd een vlotte samenwerking vooropgesteld tussen publieke opdrachtgevers en haar private partners. Ondernemers (architecten evengoed als aannemers) voeren niet langer blindelings overheidsbestekken uit, maar krijgen nu een eigen stem én verantwoordelijkheid in de projectdefinitie. Een

afschaffing van de Vlaams Bouwmeester zou dan ook een pyrrusoverwinning voor de bouwmarkt zijn.

Tegelijk is het ook een fantasie om de Bouwmeester voor te stellen als een absolute, onvermurwbare voorvechter van kwaliteit. Natuurlijk wil niemand dat architectenselecties deel uitmaken van politieke akkoorden. Maar de eerlijkheid gebiedt wel te zeggen dat een instrument als de Vlaams Bouwmeester niet vrij is van pragmatisme/opportunisme. Het positief advies van Marcel Smets voor de Oosterweelverbinding (ontwerp van Laurent Ney en Paul Robbrecht) werd afgeleverd door zich expliciet te onthouden van uitspraken over mobiliteit, milieueffecten en stedenbouwkundige inbedding – een wreed lot voor de voorvechter van het ‘geïntegreerde architectuurproject’.

Wivina Demeester, de voormalige minister die het initiatief nam voor de eerste Vlaams Bouwmeester, reageerde op de radio opvallend rustig op de onheilsprofetieën. De fundamentele vraag is welke nieuwe accenten de vierde Bouwmeester kan leggen binnen de openingen die het regeerakkoord wel degelijk biedt. Een drietal elementen vallen op.

1. Er is de suggestie dat het Bouwmeestercollege aangeduid zal worden vanuit een zogenaamd ‘architecturaal middenveld’. Op zich is er weinig reden tot bezorgdheid. Wie heeft er iets op tegen dat maatschappelijke organisaties nauw betrokken worden in het ontwerp van patrimonium met publiek belang? Probleem is wel dat er geen ‘architecturale middenveldorganisaties’ bestaan in

Vlaanderen – tenzij een beperkt aantal, kleine culturele organisaties (VAi, VRP, Architectuurwijzer, Ar-Tur) of lokale drukingsgroepen (Straten-generaal) die door de professionele wereld niet eens serieus genomen worden. Het doet Wivina Demeester vermoeden (*DS 26 juli*) dat eigenlijk de beroepsorganisaties bedoeld wordt, zoals NAV. In dat geval is de verandering inderdaad een stap terug, omdat de architectenselectie zo een gebeuren blijft binnen het gesloten circuit van het architectenberoep. Maar zo ver hoeft het niet te komen. Positief beschouwd biedt het regeerakkoord zowaar een opening om fors te investeren in een nog op te richten architecturaal middenveld.

2. Er is de verhuizing van de Vlaams Bouwmeester naar het departement Ruimtelijke Ordening. Ook hier weinig reden tot bezorgdheid. Als ambtenaar onder de minister van Bestuurszaken heeft de Bouwmeester veel werk geleverd om ingang te vinden bij specifieke beleidsdomeinen (door middel van onder meer partnerschappen en pilootprojecten). Wél zorgwekkend is dat de zogenaamde ‘inkanteling’ voorzien wordt in slechts één specifiek beleidsdomein. Hiermee wordt werken aan ‘geïntegreerde architectuurprojecten’ opnieuw onnodig moeilijk. Het idee is dat architectuur niet ondergebracht kan worden in één vakje (cultuur, ruimtelijke ordening, milieu, verkeer, welzijn, landbouw), maar juist de gepaste verknoping betreft van al deze beleidsdomeinen. Een inkanteling van de Vlaams Bouwmeester binnen Ruimtelijke Ordening verloopt dus best parallel aan een

‘Kerk wil leven van haar rente. Zou zij van Jezus de tempel nog binnen mogen?’

VRT-journaliste

NINA VERHAEGHE frons de wenkbrauwen bij het nieuws dat de Kerk aan het beleggen geslagen is (op Twitter).

© gpb

Sluiers afrukken in naam van de samenleving

Het ‘boerkaverbod’ kwam er officieel omdat het ‘samen-leven’ in onze maatschappij bedreigd werd. Een recent incident in Brussel toont dat de wet een omgekeerd effect sorteert, schrijft **JOGCHUM VRIELINK**.

‘Chef protocol rukt gezichtssluier af’ (*DS 18 augustus*) Wacht. Wat? Niet alleen de kop van het bericht kon tellen, ook de inhoud las bevreemdend: het Brusselse parket was een onderzoek gestart naar een incident waarbij nota bene de chef protocol van de stad Brussel de nikab van een Qatarrese prinses zou hebben afgerukt. Het voorval vond plaats nabij de Grote Markt, waar de gesluierde vrouw de weg vroeg. In reactie zou de man hebben geantwoord dat hij niet sprak tegen vrouwen wier gezicht hij niet kon zien. Bij uitblijven van een reactie zou hij de nikab van het hoofd van de dame hebben gerukt. De vrouw raakte daarbij gewond aan haar

oren, doordat haar oorbellen werden uitgerukt.

Zowel man als vrouw diende een klacht in bij de politie. De vrouw wegens slagen en verwondingen; de man omdat de dame een gezichtssluier droeg, wat verboden is op basis van het zogenaamde boerkaverbod en lokale reglementering.

Eigenrichting

Als de weergave van de feiten klopt, dan lijkt de Brusselse chef protocol zwaar in de fout te zijn gegaan. Hoewel in het openbaar gezichtssluiers dragen verboden is in België, is dit soort van eigenrichting uit den

boze. De man mocht uiteraard weigeren de vrouw te helpen en hij had haar zelfs kunnen aangeven, maar haar sluiers afrukken ging enkele bruggen te ver. Belangrijk is bovendien dat dit geen alleenstaand incident is. Het is opvallend dat het boerkaverbod, meer dan veel andere verboden, mensen lijkt te stimuleren om het recht in eigen handen te nemen.

Zo komt doorgaans niemand op het onzalige idee om de talloze personen die zonder licht rondrijden van hun fiets te schoppen. Evenmin leidt wildplassen er toe dat de persoon in kwestie wordt getackeld.

Bij het boerkaverbod – nochtans slechts een overtreding, de lichtste categorie van strafbare feiten – blijkt dat niet zelden anders te liggen. Het verbod vormt voor nogal wat mensen een ‘rechtvaardigende’ achtergrond voor ‘eigenhandige handhaving’.

Toegenomen agressie

Uit empirisch onderzoek dat ik samen met collega's van het Human Rights Centre van